

Historia ya Falsafa

61 Mchakato wa Whitehead Falsafa

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Kwa vyovyote vile, wiki hii tutazingatia Whitehead, falsafa ya mchakato, na theolojia ya mchakato, kwa sababu ya wanafalsafa wawili wa mchakato ambao Stumpf anajadili katika sura hiyo hiyo, Bergson na Whitehead. Nimechagua kuzingatia Whitehead kwa sababu tu ya ushawishi wake mkubwa katika maendeleo ya theolojia ya mchakato. Na tutaona mwanzo wake katika Whitehead, na baadaye , nitatoa maoni kuhusu vipengele zaidi vyake.

Lakini bila shaka, Whitehead ndiye, kati ya hawa wawili, mwenye ushawishi mkubwa zaidi katika nusu ya pili ya karne ya 20. Hujaanza kusoma Whitehead. Nadhani hiyo ina maana kwamba hujaanza kusoma hata sura ya Stumpf ambapo anaanzisha Whitehead.

Sawa, alianza kama mtaalamu wa hisabati huko Cambridge. Baadaye akawa mwanafalsafa wa sayansi katika Chuo Kikuu cha London. Na akiwa na umri wa miaka 63, alipokuwa akifikiria kustaafu, akawa profesa wa falsafa huko Harvard kwa, nadhani ilikuwa kama miaka 15.

Na hatimaye alipostaafu, aliendelea kuishi huko katika kivuli cha Harvard Yard, na kuwa wazi kwa wanafunzi na walimu, na hivyo mazungumzo na Whitehead kuanzia wakati huo yalirekodiwa hadi alipofariki, nadhani, akiwa na umri wa miaka 88. Alizaliwa mwaka wa 1859, nadhani ilikuwa hivyo. Acha nianze kwa kusema kitu kuhusu ushawishi uliounda mawazo yake.

Na ya kwanza ni falsafa ya Hegel, ambayo mimi huiita dhana ya mageuzi ya Hegel. Unaelewa dhana ya mageuzi katika Hegel . Ndiyo, ni kwa sababu ya msisitizo wake katika maendeleo ya kihistoria.

Idadi ya Wale wanaoamini maadili ya karne ya 19 na warithi wao ambao tulikuwa tukizungumzia wiki moja kabla ya mapumziko wanaweza kuchukuliwa kama wale wanaoamini maadili ya mageuzi. Ndiyo, wanakubali nadharia ya mageuzi, uteuzi wa asili, ukitaka, au aina nyingine mbalimbali za nadharia ya mageuzi. Lakini wao si wanafalsafa wa asili, wanasayansi wa metafizikia.

Wao ni wafikiriaji bora. Kwa hivyo nadharia ya mageuko inaendana na uasili, inaendana na udhanifu, kulingana na watu hawa. Na hoja yao ni kwamba ingawa ukweli wa msingi ni wa asili ya roho, roho kamili kwa upande wa Hegel, kuna viwango mbalimbali ambavyo roho hiyo isiyo na mwili, huru, na ya ubunifu inadhihirishwa kikamilifu katika matukio ya asili, uwepo wa mwanadamu, na historia ya mwanadamu.

Ili mchakato wa mageuzi, mageuzi ya kibiolojia, mageuzi ya kitamaduni, mchakato mzima wa mageuzi ueleweke kwa upande wa kufunuliwa kwa lahaja ya ukweli, unaona, hadi kufikia hatua ambapo uhuru huo wa roho unakuwa wa kujitambua badala ya kuwa wa wazi tu. Lakini bila fahamu. Kwa hivyo usemi wa kujitambua wa roho huru na ya ubunifu katika utamaduni ndio kilele ambacho mchakato wa mageuzi unaelekea.

Sasa, aina hiyo ya mawazo ya mageuko ilikuwa katika muktadha wa dhana potofu. Na kwa hivyo ufahamu ndio ufunguo, mfano wa msingi. Je, ufahamu huu unaojitokeza ni upi? Huo ndio ufunguo.

Na ni wazi, kujitambua kunakojitokeza si kitu halisi. Hegel hafikirii roho kama kitu kisichobadilika, bali kama mchakato wa ubunifu. Sio kitu halisi, bali ni mchakato.

Na kwa hivyo una mabadiliko katika dhana ya msingi ya uhalisia kutoka kutobadilika kwa mambo fulani ya msingi. Iwe ni maji ya Thaly, au chochote kile, au kitu cha kufikiri cha Descartes, au chochote kile. Kutoka kwa dutu isiyobadilika hadi aina fulani ya mchakato wa dialektiki, ambao, kama ilivyo kwa Hegel, una muundo wake wa jumla wa nembo, lakini hakuna dutu isiyobadilika.

Ni muundo wa mchakato ambao haubadiliki, si vitu vinavyobadilika, unaona. Ili kwamba, katika Hegel, inatafsiriwa katika dhana ya Whitehead ya mchakato. Na kama Hegel, anafanya uzushi wa mchakato.

Hiyo ni kusema, fenomenolojia ya fahamu. Maelezo ya kina kuhusu jinsi mchakato ulivyo, muundo wa matukio yanayounda mchakato huo. Na mchakato huo si aina fulani ya kitu cha kiufundi, kama ilivyo katika sayansi ya karne ya 18.

Lakini modeli hiyo ni ya kikaboni zaidi kuliko ya kiufundi. Zaidi kama mchakato wa ukuaji kuliko kama mashine. Na viambato si vya atomiki kwa maana ya kutokuwa na uhusiano muhimu na kitu kingine chochote.

Lakini viungo hivyo ni uhusiano badala ya atomi zilizotengwa. Kwa hivyo kitu ni kitengo cha uhusiano badala ya kitu kingine chochote. Naam, ndivyo unavyopata katika dhana ya mageuzi .

Na haya yote yanatafsiriwa kuwa Whitehead. Isipokuwa kwa dhana potofu . Unaona, Whitehead anasema atatafsiri hili, na kulihamisha kuwa metafizikia ya asili.

Kwa hivyo hatakuwa mtabiri wa mageuzi, bali mtabiri wa asili wa mageuzi. Angalau, ndivyo anavyotangaza. Kama kuelekea mwisho wa maisha yake, wakati dhana ya Mungu inapoanza kuonekana zaidi katika mawazo yake, kama mabadiliko hayo ni swali lingine.

Lakini angalau nia yake ya kuendeleza metafizikia ilikuwa ni uasili wa mageuko . Kwa kweli, mfikiri wa Hegelian aliyemshawishi zaidi alikuwa FH Bradley. Na wale wenu mliokosa siku ya mwisho ya darasa mtakuwa maskini milele kwa sababu hapo ndipo tulipozungumzia FH Bradley.

Ambaye Whitehead anamtaja waziwazi badala ya Hegel. Na katika nyenzo za Bradley ulizo nazo katika mkusanyiko wa Gardner, utaona kwamba Bradley anazungumzia mwonekano na sifa na tofauti ya ubora wa dutu, na aina hiyo ya kitu kama upuuzi mtupu. Sio ukweli halisi peke yake.

Na Whitehead anakubali. Kwa hivyo kimsingi mambo uliyonayo kutoka kwa Bradley katika mkusanyiko kuhusu ulimwengu wa kuonekana kuwa wa kufikirika, si uhalisia halisi, Whitehead angekubaliana nayo. Jambo ambalo hakubaliani nalo katika dhana potofu, jambo ambalo hakubaliani nalo ni dhana potofu ya Bradley.

Lakini vinginevyo, ataichukua. Bradley anasisitiza kwamba ujasusi wa aina ya kawaida uliotoka kwa John Locke una hatia ya kila aina ya udhalilishaji wenye kasoro, tofauti ya ubora wa msingi na sekondari. Naam, hata Bradley alionyesha kwamba ulikuwa udhalilishaji, si kweli hata kwa uzoefu halisi.

Tofauti ya ubora wa dutu. Nadhani Berkeley alionyesha kwamba ilikuwa ni ufupisho kwa sababu unajuaje ni dutu gani iliyopo ikiwa unachojua tu ni sifa? Kitu ambacho sijui ni nini ni dhahania . Tofauti ya nafasi-wakati.

Naam, hakika katika suala la fizikia ya kisasa, inakuwa ni dhahania. Maarifa ya uwakilishi. Mawazo yanayowakilisha kitu kingine.

Ufupisho. Kwa hivyo katika kipindi chote, anaona ufupisho uliopo. Na Bradley anapozungumzia kuwepo kwa viwango vya uhalisia katika ulimwengu wa kuonekana, viwango tofauti vya uhalisia katika ulimwengu wa kuonekana, hiyo ndiyo lugha ambayo Whitehead anapenda.

Viwango tofauti vya mwonekano. Na tutazingatia hilo tutakapofika hapa chini na kuona uelekeo wake wa taratibu. Kuna viwango mbalimbali ambavyo asili ya msingi ya vitu iko wazi katika mpangilio wa kiumbe.

Sasa, katika dhana hiyo ya mageuzi ya karne ya 19, hata hivyo, kuna dokezo lingine ambalo labda haliko wazi sana katika Hegel, ingawa tumetaja. Mara nyingi huwa tunalitenga, na hilo ni Ulimbwende wa karne ya 19. Sina uhakika kama Whitehead alipata haya mengi kutoka kwa Hegel kama alivyopata kutoka kwa Wordsworth.

Binti yake aliandika kwamba kulikuwa na wakati maishani mwake ambapo alisoma Wordsworth kana kwamba ni Biblia. Alisoma Wordsworth kana kwamba ni Biblia.

Akawa mke wa, nadhani ilikuwa , kasisi wa Episcopalian, kwa hivyo labda alijua alichokuwa akikizungumzia.

Lakini mada za Wordsworth zinamjia kila mahali. Utazichukua katika sura inayoitwa Mwitikio wa Kimapenzi katika Sayansi na Ulimwengu wa Kisasa, ambapo kuna ushairi mwingi kama falsafa, ikiwa ni pamoja na ushairi wa Wordsworth. Kwa sababu anaona maudhui ya kifalsafa ya mwitikio wa Kimapenzi dhidi ya sayansi ya kiufundi na mantiki ya Mwangaza.

Na sawa, hiyo ni sehemu ya dhana potofu ya karne ya 19, lakini mahali ambapo Whitehead anaipata inakuwa wazi sana . Na nimegundua utambulisho wa maneno kati ya mashairi ya Whitehead na baadhi ya lugha katika, je, nilisema mashairi ya Whitehead? Mashairi ya Wordsworth. Na baadhi ya lugha katika mchakato wa Whitehead katika uhalisia, ambayo ni kitabu chake kirefu cha kiufundi kuhusu metafizikia.

Ni mambo ya kuvutia. Kwa hivyo ikiwa unataka kusoma Whitehead kwa upana, ninapendekeza usome mashairi ya Wordsworth kwa wakati mmoja. Inavutia sana.

Sawa, huo ndio ushawishi wa kwanza. Ushawishi wa pili kutoka kwa sayansi ya kisasa. Baada ya yote, kwanza alikuwa mtaalamu wa hisabati na mwanasayansi.

Alishirikiana na Bertrand Russell katika, nadhani ilikuwa mwaka 1903, katika kazi ambayo ilianzisha mantiki ya mfano katika karne ya 20. Kazi inayoitwa Tractate. Bertrand Russell, hapana, si Tractate, hiyo ndiyo iliyoniongoza mimi, Principia Mathematica.

Principia Mathematica. Nina mshauri hapa, utaona, wa kunisaidia. Principia Mathematica, Kanuni za Hisabati.

Ambapo Russell na Whitehead, ambao wote walikuwa wakifundisha huko Cambridge wakati huo, walishirikiana katika juzuu hiyo, ikionyesha kimsingi kwamba hisabati inaweza kupunguzwa kuwa mantiki rasmi. Na kwa hivyo kuingiza ishara za hisabati katika mantiki rasmi. Ili kuondoa utata wa vigezo na kuwezesha mifumo rasmi ya kutoa ambayo wataalamu wa mantiki wanapenda.

Kwa hivyo mwanzoni alikuwa mtaalamu wa hisabati ambaye, kama wanahisabati wengine wa wakati huo, alikuwa na shauku kubwa katika mantiki na kwa hivyo katika falsafa ya sayansi. Na wakati wa kukaa kwake katika Chuo Kikuu cha London, ambapo alikuwa akifundisha falsafa ya sayansi, alichapisha kazi tatu katika fizikia ya kinadharia. Naam, angalau pale ambapo fizikia ya kinadharia inapakana na falsafa ya sayansi.

Kwa hivyo, sawa, alipenda sana hili. Ni nini katika sayansi ya kisasa kinachoathiri falsafa? Bila shaka, moja ni biolojia ya maendeleo. Katika kiwango cha jumla, nadharia ya mageuzi, na katika kiwango kidogo, jeni.

Biolojia ya maendeleo. Hasemi mengi kuhusu kama anavyosema kuhusu fizikia. Alikuwa karibu zaidi na fizikia.

Na utagundua kwamba katika Sayansi katika Ulimwengu wa Kisasa, anazungumzia umuhimu wa kifalsafa wa maendeleo matatu ya kisasa katika fizikia. Kwanza kabisa, nadharia ya uwanja wa sumakuumeme. Nadharia ya uwanja wa sumakuumeme.

Ambapo tunafikiri kwa upande wa nyanja za nguvu badala ya kwa upande wa miili yenye mvuto wa uvutano. Sehemu za nguvu. Pili, fizikia ya kwantumumu.

Ambapo vitengo vya msingi ni, ukipenda, vitengo vya nishati badala ya chembechembe ngumu za maada. Fizikia ya kwantumumu. Na tatu, nadharia ya Einstein ya uwiano, ikijumuisha uwiano wa nafasi na wakati, nadharia ya jumla ya uwiano.

E ni sawa na mc^2 . Nadharia ya Uhusiano. Profesa aliyefundisha kozi ya Whitehead niliyoichukua katika shule ya uzamili alisema kwamba kulikuwa na watu wawili tu walioelewa nadharia ya Uhusiano.

Mmoja alikuwa Einstein, mwingine alikuwa Whitehead. Sasa, kama kumekuwa na uboreshaji wowote katika hilo katika miaka 200 iliyopita au chochote kile, sijui. Lakini angalau anaonekana amefanya hivyo.

Umeamka? Sawa. Lakini angalau anaonekana kuelewa nadharia ya uwiano. Na anaiunganisha katika metafizikia yake.

Cha kushangaza. Sasa, angalia kinachoendelea. Hapa, yeye ni mtaalamu wa asili badala ya mtabiri.

Hapa, anavutiwa na fizikia ya kisasa. Kwa hivyo, kama mwanasayansi wa asili anayevutiwa na sayansi ya kisasa, anaenda kuwa mwanasayansi wa uhalisia. Akichukulia sayansi kama inatuambia kwa njia ya muda kuhusu uhalisia.

Mtaalamu wa dhana bora alikuwa na mtazamo wa ajabu kuhusu sayansi. Whitehead ana mtazamo wa kweli kuhusu sayansi. Lakini zote mbili zinaonekana kuwa na malengo na madhumuni sawa.

Yaani, kuhifadhi mtazamo wa kimapenzi wa maisha na asili. Na kama tutakavyoona baadaye, akisisitiza kwamba hakuna utengano wa mwisho kati ya ukweli na thamani. Ulimwengu wa asili umejaa thamani.

Sasa, mtabiri alitaka kusema hivyo na kwa hivyo alikataa maelezo ya kisayansi kuhusu uhalisia. Whitehead anataka kusema hivyo, lakini anakubali maelezo ya kisayansi kuhusu uhalisia. Imekuwaje? Naam, kwa sababu ya mabadiliko katika sayansi ya kisasa.

Anasisitiza kwamba biolojia ya maendeleo na fizikia ya nishati, nadharia ya uwiano, hutuwezesha kusema kwamba ukweli wa kimwili wa kuwepo kwa kawaida umejaa thamani, maana, na kusudi. Anarudi kwenye tafsiri ya kiteolojia. Ya ulimwengu wa kisayansi.

Kwa hivyo hapa kutakuwa na mwanafalsafa wa asili, ambaye atapata thamani ya maadili na urembo iliyo ndani ya vitu. Ndiyo, anazungumzia sana sayansi katika maandishi yake. Anaamini kwamba falsafa ina kazi mbili kuhusiana na sayansi.

Moja ni kukosoa vifupisho vya kisayansi. Kuna ufupisho huo wa neno tena. Vifupisho vinavyochukua dhana fulani ya kinadharia kama usawa kama uhalisia wa mwisho.

Ufupisho usio sahihi. Kukosoa ufupisho huo ni sehemu ya kazi ya falsafa. Na anakosoa sayansi ya mekanika.

Na utagundua kuwa hiyo ndiyo kazi kuu ya sura sita za kwanza za kitabu unachosoma. Lakini kazi ya pili ni kushiriki katika kile anachokiita mawazo ya kubahatisha. Kulingana na sayansi ya kisasa.

Kwa maneno mengine, kuiga kutoka sayansi hadi mpango wa kimetafizikia wa kubahatisha. Na analinganisha safari hizo za mawazo ya kubahatisha na jinsi usafiri wa ndege ulivyokuwa katika miaka ya 1920. Kama unaweza kufikiria hilo.

Yaani, ungepaa juu juu ya mawingu katika ulimwengu huu wa mawazo ya kubahatisha juu ya mawingu. Mara kwa mara, ili kuelewa ulimwengu wa ukweli, utashuka chini ya mawingu na kugundua uko wapi. Nadhani leo, kama angekuwa sahihi, angesema ukaguzi wa rada au kitu kama hicho.

Lakini kwa maneno mengine, uvumi wa kifalsafa, uvumi wa kimetafizikia. Lakini kila mara huanzia na kurudi kwenye ukweli wa sayansi na uzoefu wa kawaida. Uzoefu halisi.

Kwa sababu ana uhalisia kuhusu yote mawili. Kwa hivyo, ukitaka, ana aina mbili za marejeleo ya majaribio. Sayansi, uzoefu halisi.

Sio dhana fupi za mtaalamu wa majaribio kama Locke. Lakini aina ya uzoefu ambao tunaweza kuelezea kifenomenolojia kwa kujichunguza. Kujitambua ni dirisha la ukweli.

Kujichunguza kwa kujitambua. Kwa hivyo, utagundua kwamba kutokana na hilo, yeye hukemea makosa fulani kila wakati. Uongo wa uhalisia usio sahihi.

Uh-oh, siwezi hata kutamka herufi. Sawa. Uongo wa uhalisia uliowekwa vibaya na uongo wa eneo rahisi.

Naam, ikiwa zege ni kinyume cha dhahania, unaweza kujua kosa la uthabiti uliowekwa vibaya ni nini. Kuweka uthabiti katika udhabiti tu. Kwa hivyo, kosa la uthabiti uliowekwa vibaya ni kosa la kuchukua udhabiti kuwa halisi.

Tukichukulia kwamba kile ambacho ni dhahania za kiakili, dhahania za kinadharia, zina uwepo halisi. Si hivyo. Uongo wa uhalisia uliowekwa vibaya.

Na kila mara anaishutumu sayansi ya mekanika kwa hilo. Halafu nyingine ni udanganyifu wa eneo rahisi. Kwa kudhani kwamba kuna nukta zisizobadilika katika nafasi sare, wakati sare wa aina ya Newton.

Mahali rahisi. Kwa hivyo, unachotakiwa kufanya ni kuita viwianishi, na unaweza kupata kitu hicho. Kushindwa kuona kwamba mwendo uko mahali na wakati.

Na viwianishi vya anga hubadilika, vikibadilika kulingana na wakati. Uwiano. Uhusiano wa anga na wakati.

Na kwa hivyo, wazo la eneo rahisi, kama tunavyotumia katika jiografia, ni dhana tu ambayo inaweza kuwa na manufaa katika viwango fulani lakini haina maana kabisa kwa vingine. Kwa hivyo, kulingana na ushawishi wa sayansi ya kisasa. Sasa, ya tatu inaweza kukushangaza.

Mababa wa kanisa la Aleksandria. Na unaweza kusema, mwanafalsafa wa asili anayefanya biashara na baba wa kanisa la Aleksandria ni nini? Na kwa kweli, anajaribu kununua Mafundisho yao ya Lagos. Hicho ndicho anachofanya, kununua huko.

Anataka kununua Mafundisho ya Lagos. Amevutiwa sana na Uplatoni. Hasa, Uplatoni wa Kati.

Sio Plato tu. Lakini Uplatoni wa kati, ambao uliendeleza dhana ya Lagos katika kuzungumzia muundo wa mpangilio wa asili. Sasa, ili kuelewa hoja hii, lazima urudi nyuma kidogo.

Kwanza kabisa, kama vile Hegelian angetaka kusema kwamba falsafa yote inayofuata ni mfululizo wa maelezo ya chini kwa Hegel, Whitehead, mahali fulani, anasema kwamba historia nzima ya falsafa ni mfululizo wa maelezo ya chini kwa Plato. Na unaanza kuona kwamba kitu anachokithamini kuhusu Hegel ni mtazamo wa

michakato ya asili kuwa kimsingi ya asili ya roho, ubunifu , lakini ikiwa na muundo wa Lagos kwa michakato hiyo, muundo wa Lagos wa lahaja. Lakini hilo ni jambo moja tu la kusaidia kuelewa hili.

Nyingine ni kwamba alikulia katika nyumba ya kasisi. Baba yake alikuwa kasisi wa Episcopalian mwenye ushawishi wa kiinjili katika mji wa Ramsgate kusini-mashariki mwa Uingereza, maili 20 kutoka nyumbani kwangu. Kwa hivyo, tukiwa watoto, tulikuwa tukiendesha baiskeli zetu kwenda Ramsgate mara nyingi .

Na nadhani nililijua kanisa, ingawa sijarudi kuangalia, mahali alipo. Wakati huo, Whitehead alikulia katika nyumba hii. Alipokwenda Cambridge kama mwanafunzi wa shahada ya kwanza, kwa muda alikuwa akisoma theolojia kwa bidii kisha akaamua kwamba hilo halikuwa lake.

Hakuweza kuinunua. Aliuza vitabu vyake vyote vya theolojia, akaelekeza mawazo yake kwenye hisabati, na, pamoja na Bertrand Russell, walikuwa pamoja katika shahada ya kwanza. Hata hivyo, baadaye, katika moja ya kazi zake za baadaye iliyochapishwa miaka ya 1930, kazi inayoitwa Adventures of Ideas, ni wazi kabisa kwamba ana shauku mpya katika theolojia na hasa katika Origen na Wakristo wa Plato wa Alexandria.

Origen, Clement, mila hiyo. Uplatoni wa Kati upo. Na kinachomvutia ni dhana ya logos na wazo kwamba katika mito kutoka kwa Mungu ni wema, na unakumbuka hawakuwa wazi kuhusu uumbaji wa ex nihilo, katika mito kutoka kwa Mungu ni wema, kwamba muundo wa logos huhamishiwa kwa kila udhihirisho mdogo, kama ilivyo kwa Wastoiki, ambao kwao kulikuwa na logos spermaticos , logos za msingi katika kila jambo.

Na ndiyo njia hiyo ya kuhesabu mpangilio wa asili, wema wa asili. Mungu alisema ni mzuri. Mada ya Uplatoni ni kwamba kuwa ni mzuri.

Sio lazima kuwa, lakini kuwa ni jambo zuri. Na hili ndilo linaloonekana kuvutia hasa kama njia ya kupata msingi wa thamani katika ulimwengu wa ukweli. Muundo wa nembo.

Sawa, kwa hivyo ushawishi huo watatu. Acha nisimame hapo na kupata maoni yako, maswali, na ufafanuzi. Je, hilo linakurudisha katika hali nzuri baada ya mapumziko ya masika? Umeelewa? Sawa, wazi vya kutosha kuhusu hayo matatu? Sawa.

Haya basi. Sawa, basi kazi yetu inayofuata ni kujiuliza mpango huu wa kimetafizikia ni nini. Kwamba anakua katika mawazo ya kubahatisha kwa msingi wa uzoefu halisi na msingi wa sayansi ya kisasa. Naam, kwa kuwa tumesema kwamba yeye ni mwanaviumbwe badala ya mtabiri, lakini ameathiriwa sana na wale wanaotabiri wa karne ya 19 na haswa mada za Kimapenzi, ataelezeaje kile kilicho cha mwisho? Sasa,

hasemi ukweli wa mwisho kana kwamba ukweli wa mwisho ni ukweli mmoja na kuna mingine mingi pia.

Unaona, hiyo ingekuwa lugha ya mtu asiyeamini Mungu. Ukweli wa mwisho ni Mungu. Kuna aina zote za uhalisia mwingine mdogo.

Hiyo si lugha ya Whitehead. Ukweli wa mwisho kwa Whitehead ni kitu kinachopitia kila kitu. Na ukweli wa mwisho kwake ni, sivyo, ubunifu.

Unasema, hilo si jambo. Ni mali. Uko sahihi, si jambo.

Yake si kitu, kimetafizikia, kuwa na kilele kama kitu. Je, ubunifu ni sifa? Hapana, sivyo hasa. Ni mchakato.

Ni mchakato wa kuibuka kwa ugeni. Na hiyo ndiyo mwisho katika ugeni wote. Ubunifu, ugeni.

Sasa, kuwa mwangalifu, ubunifu huu, hata anapoendeleza dhana yake kuhusu Mungu kwa ukamilifu zaidi kuliko mwanzo, ubunifu huu si Mungu. Si Mungu. Naam, kwa mtu anayesoma Bradley, hilo halishangazi, kwa sababu kwa Bradley ukweli si Mungu pia.

Mungu ndiye dhihirisho la juu zaidi la uhalisi. Na kwa Whitehead, Mungu ndiye dhihirisho la juu zaidi la ubunifu. Sasa, mara moja, unaanza kuona kwa nini Mungu wa Whitehead anavutia watu katika mila yetu ya Kikristo.

Unaona, ikiwa Mungu ndiye dhihirisho la juu zaidi la ubunifu, inaonekana kama angeweza kuonekana kama muumbaji. Lakini, sawa, mwisho. Sasa, utaelezeaje mchakato wa ubunifu? Naam, ni wazi, jambo la kufanya ni kuanza na kuelezea tukio fulani la ubunifu badala ya kuelezea ubunifu kwa ujumla.

Na kama ilivyo kwa hawa wenye mawazo bora, wanachofanya ni kutazama kupitia lenzi ya kujitambua kwenye skrini kubwa za uhalisia. Kwa hivyo, Whitehead kisha anajaribu kutazama tukio fulani la ubunifu ambalo tunalijua kwa uzoefu wa haraka kwa kujichunguza. Kwa hivyo, jambo rahisi zaidi la kuanza nalo, na linaonekana kuwa mfano kwake tangu mwanzo, ni uzoefu wa utambuzi wa hisia.

Uzoefu wa utambuzi wa hisia. Sasa, angalia hapo ndipo hasa Hegel anapoanza uzushi wake wa akili. Roho ya kujitegemea.

Hisia. Na utambuzi. Na kwa kadri anavyoelezea uzoefu huu wa utambuzi wa hisia kwa kujichunguza, kile atakachotupa ni maelezo ya kifenomenolojia ya utambuzi wa hisia.

Mbinu ya fenomenolojia, kama ilivyo kwa Hegel. Mbinu ya fenomenolojia. Kwa hivyo anafanya nini katika kuelezea utambuzi wa hisia? Naam, anatohautisha katika uzoefu wa utambuzi njia tatu.

Mtazamo katika hali ya. Sawa? La kwanza ni mtazamo katika hali ya ufanisi wa kisababishi. La pili ni mtazamo katika hali ya uwasilishaji wa haraka.

Ya tatu ni utambuzi katika mfumo wa marejeleo ya mfano. Sasa, anapoendeleza hili, kama anavyofanya katika sehemu kadhaa, anapoendeleza hili, daima ni tofauti na nadharia ya utambuzi ya John Locke. Sasa, kama John Locke anavyoelezea utambuzi wa hisia, ni nini kinachotangulia? Ufanisi wa kisababishi au mawazo? Huh? Katika uzushi wake, katika ufahamu wake, ni nini kinachotangulia? Mawazo.

Hapo ndipo mahali pa kuanzia. Katika ufahamu wake. Ni mawazo.

Na kwa Whitehead, hilo ni kosa kabisa. Ni uongo. Anauita ni kosa la ubora wa uwasilishaji wa haraka.

Anapenda kuviita vitu kama makosa. Ilionekana kuwa maarufu katika miaka ya 1910 na 20. Makosa ya kutoa kipaumbele kwa uwasilishaji wa haraka.

Unaweza kujua uharaka wa uwasilishaji ni nini. Wazo linalowasilishwa mara moja kwa fahamu. Utambuzi.

Uharaka wa uwasilishaji ni maudhui ya utambuzi, wazo. Ilhali ufanisi wa kisababishi, ni wazi, ikiwa tunatambua hilo, ni hisi badala ya ufahamu wa utambuzi. Na ufahamu wa hilo hauna uwazi sana katika utambuzi wa hisia, namaanisha katika utambuzi wa kuona, kuliko ilivyo, kwa mfano, katika vitu vya kusikia, ambapo kuna kelele kubwa na kisha unatambua ni nini baadaye.

Au kwa maana ya mguso, ambapo utambuzi huja polepole zaidi. Lakini hoja yake ni kwamba tukichukulia kitambua kuwa umoja mzima wa kisaikolojia, kiumbe kizima cha mwanadamu, basi kutoka kwa mtazamo wa kifenomenolojia, kwa upande wa ufahamu wa, jambo la kwanza ni ufanisi wa kisababishi. Kuna athari fulani, kwa kisababishi, ambayo inahisiwa.

Na, akiwa amepotoshwa na uwazi wa utambuzi wa hisia, Locke alizungumza vinginevyo. Lakini hata katika utambuzi wa kuona, ikiwa mwanga ni mkali vya kutosha, huhisiwa kwanza. Mwanga unaong'aa.

Kwa hivyo, ubora katika mfumo wa ufanisi wa kisababishi. Sasa, angalia hilo linafanya nini. Unaona, katika John Locke, wazo lilikuja kwanza.

Kisha, swali. Ni nini kilisababisha? Na lazima uwe na hoja ya athari ya kisababishi ya aina ya kiakili tu kuanzia wazo, ambalo ni mawazo, si hisia, bali mawazo, hadi kile kilichotufanya tufikirie wazo hilo. Hiyo ni kusema, wazo hilo ni uwakilishi.

Tunatumaini ni nakala. Na hatujui ni nini kinachosababisha hali hiyo. Lazima tuamue.

Je, kuna sababu? Hatujui. Kwa hakika. Kwa hivyo, hii ina maana kwamba ujuzi wetu wa uhalisia huwa si wa moja kwa moja.

Lazima ieleweke kimantiki. Lakini kwa Whitehead, ikiwa ufanisi wa kisababishi ndio jambo kuu, ufanisi wa kisababishi, unaona, katika uzoefu huo wa ufanisi wa kisababishi, kuna ufahamu wa moja kwa moja wa chanzo kinachoniathiri. Kama vile kama Ryan angesimama na mimi ningemfunga kwenye taya, angekuwa na ufahamu wa moja kwa moja wa chanzo kinachomathiri.

Kwa hivyo, kile tulichonacho basi ni, kwa msingi huu, kile tulichonacho ni, kwa msingi huu, kile tulichonacho ni ujuzi wa moja kwa moja wa kuwepo kwa kitu halisi. Hivi ndivyo anavyoweza kuwa mhalisia. Unaona, kinyume na David Hume, kwamba tunajua tu viunganishi visivyobadilika; anasema tunapata miunganisho ya kisababishi.

Hume amekosea. Hume alijikwaa juu ya udanganyifu wa ubora wa uwasilishaji wa haraka. Unaona, kwa lebo kubwa kama hiyo, unafikiri angeweza kuielewa.

Lakini, hapana. Alikuwa amefungiwa sana katika mfumo wa mawazo wa Lockean. Ufahamu huu wa ufanisi wa kisababishi hauna uhusiano wowote na viunganishi visivyobadilika.

Ni mara ngapi Ryan anapaswa kupigwa kidevu kabla hajajua? Moja, bila shaka, itafanya hivyo. Haraka yake. Haraka ya uwasilishaji kisha hufuata.

Wazo huja akilini. Sasa, hakuna uhakika kwamba wazo hilo ni sahihi. Unajua jinsi lilivyo.

Asubuhi, unaamshwa na kengele ikilia, na unashika saa ya kengele na kusema, Habari. Una wazo lisilo sahihi. Lakini una wazo.

Kwa hivyo, uwasilishaji wa haraka hukupa wazo la kufikirika. Hakuna dhamana. Na unachofanya ni kuchukua wazo hilo na kulielekeza kwenye chanzo cha kichocho.

Tazama wazo si uwakilishi, ni nakala. Ni ishara. Alipata wapi lugha hiyo? Moja kwa moja kutoka kwa Bradley.

Unaona, Bradley, katika ukosoaji wake wa ujasusi wa kitamaduni, alisema mawazo si nakala, uwakilishi. Ni alama tunazotumia katika kufikiria mambo. Kwa hivyo, tunachukua wazo na kulitumia kama ishara katika kurejelea.

Kwa hivyo, tuna ujuzi usio wa moja kwa moja wa kiini cha kitu. Kiini ndicho kilicho. Uwepo ni kwamba kipo.

Kwa hivyo, una ufahamu wa moja kwa moja kwamba kitu fulani ni, ufahamu usio wa moja kwa moja wa kile kilicho. Sasa, angalia kinachohusika, kitu kingine kinachohusika katika biashara hii ya pande tatu. Ni nini katika hizi tatu ambacho ni chanzo cha uzoefu wa utambuzi? Ni sababu gani, ni sababu gani zinazounda uzoefu huu wa utambuzi? Kwanza, kuna data ya uhalisia, iliyotolewa kwa uhalisia inayoathiri hali ya sasa ya ufahamu.

Kwa hivyo, ukipenda, ndoto zangu za mchana zinasumbuliwa na sababu hizi zilizotolewa. Vichocheo vya kisababishi ni data halisi inayoathiri kisababishi. Pili, kadri mawazo yanavyokua, haya ndiyo anayoyaita uwezekano wa milele.

Hii ni nini? Ni simu inayoita saa hii usiku . Unasema inawezekana. Umekosea.

Ni saa ya kengele. Lakini mawazo ni uwezekano tu unaokuja akilini. Na ulimwengu umejaa kila aina ya uwezekano.

Uwezekano wa kimantiki na wa malengo unaofikiria. Na kisha kuna jambo la tatu linalofanya uzoefu wa utambuzi ukamilike. Uamuzi.

Kwa hivyo unasalimia na kugundua kuwa ulikuwa umekosea katika uamuzi wako. Lakini uamuzi, unaona, ni kuchagua kutoka kwa uwezekano wa milele, aina zote za uwezekano zilizopendekezwa na kichocheo. Unachagua kutoka hapo na kuendelea nao.

Na inaweza kugeuka kuwa ishara unayotumia katika kurejelea kitu hicho ni ile inayofanya kazi. Labda haifanyi kazi. Lakini kwa uzoefu, unaanza kujua ishara unayotaka ni ipi, na nini kitakachofanya kazi.

Sasa, nilisema kwamba uzoefu wa utambuzi ni tukio lake la kielelezo. Tukio la uzoefu wa utambuzi. La kupendeza.

Na hoja yake ni kwamba katika kila uzoefu, katika kila tukio, katika mchakato mzima wa ulimwengu, kuna ufanisi wa kwanza wa kisababishi. Mchakato halisi wa kisababishi. Pili, kuna burudani ya uwezekano unaowasilishwa kama uwezekano kwa akili, mawazo.

Nina wazo. Wazo ni nini? Ni uwezekano. Ni nini hiki kinachotokea? Naam, nina wazo.

Uwezekano. Na kuna uamuzi ambapo, katika mchakato huo, kura inapigwa, na unaenda na uwezekano mmoja. Sasa, unaweza kuchora hilo, kisha kwa njia ya jumla zaidi.

Chora mchoro hivi. Huu hapa mchakato hadi hapa. Katika hatua hii, kuna uvamizi fulani wa kisababishi.

Sawa. Hapo ndipo kila aina ya uwezekano wa milele hukutana ambao ungependekezwa na uvamizi kama huo wa kisababishi. Kwa hivyo, kutoka kwa anuwai ya idadi isiyojulikana ya uwezekano, kuna baadhi ambayo yanafaa katika mfano huu maalum .

Na kutokana na haya, uamuzi hufanywa. Unaona, kwa uwezekano huu, unaweza kuelekea upande huo. Uwezekano wa moja, mbili, tatu.

Unaweza kwenda upande huo. Unaweza kwenda upande huo. Unaweza kwenda upande huo.

Inalingana na uwezekano mbalimbali wa milele. Na kuchagua nambari mbili, mkazo kamili mbele, mwelekeo huo. Kwa hivyo kila wakati kuna vipengele vitatu vya msingi katika kila tukio katika mchakato wa ulimwengu.

Sababu lengwa iliyotolewa . Uwezekano wa asili. Ndiyo, mchakato wa asili umejaa uwezekano wa mema, mabaya, na wenye thamani .

Ndiyo. Kwa hivyo una sababu ya kusudi, una uwezekano wa milele, na tatu, una uamuzi. Sasa, ikiwa unaweza kuelewa hilo, Whitehead ni rahisi.

Unaona, swali la msingi la Whitehead ni, chanzo cha uwezekano huu wa milele ni nini? Na kwa sababu tayari nimekushawishi kwamba anatafuta fundisho la Lagos, chanzo chake ni nini? Mungu, Lagos. Ambaye si muumbaji kwa maana yoyote ya XD, habari. Mungu si nguvu ya kisababishi.

Mungu ndiye mpangaji tu , majaliwa, Lagos. Unaona, ndiyo maana yeye si mcha Mungu. Je, yeye ni mcha Mungu? Hapana, mcha Mungu hata huumba.

Kwa hivyo yeye si mwamini Mungu, si mwamini Mungu. Je, yeye ni mwamini Mungu? Hapana, kwa sababu kuna matukio mengine zaidi ya tukio kuu, ambalo ni Mungu. Naam, yeye ni nani? Ni Whitehead.

Unaona, haingii katika uainishaji. Ndiyo, ngoja nisimame hapo. Unaona anachofanya? Utagundua kwamba vipengele hivi vitatu, nitasema, vina umuhimu mkubwa katika mpango wake wote wa kimetafizikia; data lengwa ni matukio mengine tu.

Matukio mengine ya anga-muda, ambayo huathiri hali ya sasa ya mkondo huu. Kwa hivyo kuna makutano ya mito miwili ya kisababishi. Uwezekano huu wa milele anauita vitu vya milele.

Sio vitu kwa maana ya kiini, bali kwa maana ya vitu vya mawazo, mawazo. Mawazo ni vitu vya mawazo, vitu vya mawazo. Hizi ni vitu vya milele.

Wakati mwingine huita matukio halisi. Kwa hivyo metafizikia yake ni metafizikia ya viumbe halisi vinavyojumuisha mchakato wa nafasi-wakati. Pamoja na vitu vya milele, ambavyo ni uwezekano wa kimantiki wa kile kinachoweza kuwa, na maamuzi ambayo yanahesabu upekee wa vitu.

Ni nini kinachofanya hili kuwa mtazamo wa mtu binafsi, mtazamo fulani? Unaona, ni nini kinachofanya maisha yako kuwa maisha yako binafsi? Kweli, katika mkondo huo kuna uamuzi, uamuzi, uamuzi, uamuzi. Uamuzi ambao katika kila hali huleta kile anachokiita kuridhika, si lazima kuridhika kwa hisia, lakini kwa maana kwamba kichocheo cha sababu huingizwa kwa njia fulani ndani ya nafsi. Kwa hivyo inakuwa kiungo katika ubinafsi unaoendelea .

Kwa hivyo mchakato huu unahusisha mambo ya kibinafsi yanayohusiana na mambo mengine ya kibinafsi. Ukitaka, mchakato midogo ya kibinafsi inahusiana na mchakato mingine midogo ya kibinafsi. Ambapo kuna nafasi ya kila aina ya uwezekano, uwezekano wa ubunifu.

Ni baadhi tu ambayo hutekelezwa. Na baadhi ya hayo hutekelezwa kwa mujibu wa maamuzi, ambayo kwa mujibu wa maelekezo unayofuata katika mchakato wa mtu binafsi. Sasa, aina hii ya tukio ndiyo dhana , na hapo ndipo tunaweza kuelewa utaratibu wa taratibu.

Kwa sababu ingawa katika utambuzi ni jambo la ufahamu, na una ufahamu wa mambo hayo yote matatu, katika viwango vingine vya uhalisia, huenda usiwe wa ufahamu. Kwa hivyo kuna mfano wa kiwango cha chini wa uamuzi, ambao si wa ufahamu, ambapo hakuna mtu anayeamua, lakini ni sehemu ya mwisho, ambapo, katika makutano ya matukio, kuna uwezekano fulani wa kuwa na uhakika. Mfano.

Katika hali ya hewa nzuri tuliyokuwa nayo wiki iliyopita, daffodils zangu, hapana, tulips zangu, samahani, balbu zangu za tulips katika safu kwenye kitanda cha maua nyuma ya nyumba zilikuwa zikiongezeka sana, kihalisi. Na akili yangu ilikuwa imejaa uwezekano wa kung'aa kwa rangi katika wiki chache mapema kuliko hapo awali katika msimu. Sasa kuna uwezekano mwingine, bila shaka, uliokuja akilini mwangu.

Lakini kwa ajili ya mchakato wa ukuzaji wa tulipu zangu, kulikuwa na kila aina ya uwezekano. Lakini kisha wakati wa uamuzi ukafika, ule msukosuko baridi wiki

iliyopita. Ambao uliganda tulipu zangu, kiasi kwamba hadi sasa zimelegea, zimekufa, zikilegea chini.

Sasa kulikuwa na uwezekano tangu mwanzo. Na wakati muhimu ulikuwa ni baridi kali, hadi nyuzi joto kumi usiku mmoja. Toka kwenye tulips zangu za majira ya kuchipua.

Na unazo zote zile zile hapo. Una mchakato uliotolewa, ambapo kuna aina zote za data lengwa zinazowaathiri. Na kulingana na data lengwa inayowaathiri, kuna uwezekano mbalimbali.

Sasa, ni jambo la msingi zaidi kuhusu tulips kuliko ilivyo kwa maamuzi ya makusudi ambayo mimi na wewe tunafanya. Hasemi kwamba uamuzi ni huru kwa upande wa tulips. Lakini anasema kwamba wiki moja kabla, haukuwa wa kudumu na ulikuwa mkutano wa matukio.

Ni hayo tu. Kwa hivyo katika kila tukio una hilo. Ni asili ya mchakato.

Haya, tumepitia wakati, samahani. Sawa, tutajadili hili wakati mwingine.